

september 2018

Budgetaftale for budgetåret 2019 og overslagsårene 2020-22

Partierne Venstre, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet (fremover samlet benævnt 'parterne') indgår følgende aftale om Budgetforslag 2019 samt overslagsårene 2020-22.

Silkeborg Kommune er en af Danmarks store **vækstkommuner**, og der er enighed om at byrådet aktivt arbejder for en befolkningsvækst, der runder 100.000 borgere i 2025.

Silkeborg Kommune har en høj **beskæftigelse** og en rekordlav ledighed. Parterne er enige om at se på nye muligheder for at få endnu flere borgere i beskæftigelse, så virksomhederne kan få den arbejdskraft, de efterspørger, og for at borgerne får mulighed for at være selvforsørgende.

De mange **socialøkonomiske virksomheder** i Silkeborg bemærkes nationalt, og har skabt job til op mod hundrede udsatte borgere. Parterne er enige om, at styrke det rummelige arbejdsmarked med plads til alle ved fortsat at udvikle tilbuddene til de socialøkonomiske virksomheder.

Silkeborg Kommunes anlægsbudget har i en lang årrække ligget højt og vil fortsat ligge højt for at matche kommunens store vækst. Væksten ses også i de private byggerier overalt i kommunen, og vi tiltrækker også institutionelle investorer. **Investeringslysten** ligger blandt de højeste i Danmark, og parterne er enige om fortsat at sikre de rette rammer for investeringer i Silkeborg Kommune.

På den baggrund indgår parterne følgende aftale.

Budgetbalance og økonomisk robusthed

Parterne er enige om, at der i 2019 skal være budgetbalance, idet der dog i 2019 trækkes 35 mio. kr. af kassebeholdningen i forbindelse med påbegyndelsen af et nyt Silkeborg Svømmecenter og finansieringsudlæg ved etablering af vejbroen over Gudenåen, som staten refunderer.

Der er indarbejdet effektiviseringer på 1 % i overslagsårene undtagen på børne- og skoleområdet, som parterne ønsker løftet.

Parterne er enige om, at der skal sikres budgetbalance og en robust økonomi både i 2019 og i årene fremover.

Budgetændringer

I nedenstående anføres millionbeløb med 1 decimal og ellers anføres beløbene i hele kroner. (I ændringsforslagene anføres beløbene i t.kr.)

Der er enighed om at foretage følgende ændringer i Budgetforslag 2019-2022:

Børne- og skoleområdet

Markant løft af børne- og skoleområdet

Byrådet har i de senere år prioriteret børne- og skoleområdet med flere midler, og parterne er enige om, at børne- og skoleområdet også i de kommende år skal have et markant løft.

Parterne er således enige om, at konstitueringsaftalens hensigtserklæring fra 2017 om at løfte normeringerne på børneområdet og udgifterne pr. folkeskoleelev til landsgennemsnittet konkret bliver opfyldt ved trinvist at løfte områderne over de kommende fire år med i alt ekstra 80 mio. kr. om året, begyndende med 20 mio. kr. ekstra i 2019.

De 20 mio. kr. i 2019 fordeles med 15 mio. kr. til skoleområdet (bevilling 41 Skole) og 5 mio. kr. til børneområdet (bevilling 43 Dagpleje og daginstitutioner).

Parterne er enige om, at det økonomiske løft på skoleområdet over de kommende fire år blandt andet skal bruges til:

- At imødegå, at det blandt de 10 pct., som klarer sig dårligst i skolerne, især er drengene, som halter bagefter.
- At imødegå den udfordring, at der er en del af de 10 pct., der klarer sig bedst i skolerne, som generelt ikke føler sig tilstrækkeligt udfordret.
- At løse særlige udfordringer på enkelte skoler.

Parterne er desuden enige om at tilføre skoleområdet (bevilling 41 Skole) et engangsbeløb i 2019 på 5 mio. kr., som Børne- og Ungeudvalget disponerer.

Yderligere løft af børneområdet

Parterne er enige om, at den markante vækst, der er i børnetallet, især i aldersgruppen 0-2-årige, medfører, at der på nuværende tidspunkt tilføres bevilling 43 Dagpleje og daginstitutioner 4 mio. kr. fra 2019 og frem, lig ekstra tildeling i indeværende år. Desuden vil der medio 2019 blive fulgt op på pasningsbehovet i forhold til den tildelte demografi og det vedtagne budget. Overstiger børnetallet væsentligt prognosen, vil der blive tilført området yderligere midler, opgjort efter enhedsbeløb og pasningsbehov, medio 2019.

I budget 2019 og overslagsårene tilføres børneområdet herudover midler til afholdelse af drifts- og lejeudgifter, i forbindelse med etablering af midlertidige pasningstilbud, på 2,7 mio. kr. i 2019 og herefter. Beløb til husleje tilføres bevilling 12 Ejendomme, og bevilling til afledt drift tilføres bevilling 43 Dagpleje og daginstitutioner.

Det betyder, at børneområdet permanent tilføres 5 mio. kr. fra det samlede løft af børne- og skoleområdet samt et yderligere permanent økonomisk løft fra 2019 på 6,7 mio. kr., i alt 11,7 mio. kr. fra 2019.

Silkeborg som uddannelsesby

Parterne ønsker at fastholde og styrke Silkeborg som uddannelsesby, og parterne vil derfor frem mod 2021 vurdere mulighederne for gradvist at sænke grundskylden for ungdomsuddannelsesinstitutioner.

Ældre-, handicap- og socialområdet

Flere ældre i fremtiden

I de kommende 10 år vil antallet af især +80-årige stige. Silkeborg Kommune er den kommune i Region Midtjylland, som de seneste fire år har løftet ældreområdet mest for de +80-årige. Mange af de ældre, bliver i dag mere selvhjulpne, og mestringsindsatsen giver mange ældre mere livskvalitet og værdighed. Parterne tilkendegiver, at det er en indsats, som fortsat både ønskes og er en nødvendighed for fortsat at sikre en tryk og værdig ældrepleje til stadig flere ældre.

I de tidligere års finanslove har Folketinget afsat midler til ældre -og sundhedsområdet, blandt andet for at understøtte implementering af værdighedspolitikker for ældre og det nære sundhedsvæsen. I den udstrækning der også i dette års finanslov afsættes yderligere midler, ønsker parterne at følge byrådets praksis, hvorefter midlerne tilføres til de aktiviteter, finansloven peger på.

Fårvang Ældrecenter og Birkebo Plejecenter

Parterne er enige om ændringerne på Fårvang Ældrecenter og Birkebo Plejecenter gennemføres, og der er afsat budget hertil.

Klippekortsordning på plejecentrene

Parterne tilfører 1 mio. kr., til bevilling 73 Sundhed og Ældre, med henblik på at mindske reduktionen, i antal minutter pr. borger, i klippekortsordningen på plejecentrene.

Hjælp til pårørende

Parterne er enige om at "hjælp til pårørende" især målrettes pårørende til demente, og der er afsat budget hertil.

Forsorgshjem for unge hjemløse

I budgetaftalen for 2018 blev det besluttet at undersøge mulighederne for et forsorgshjem på Tulipanvej i Silkeborg med fokus på unge hjemløse. Formålet er at færre unge er hjemløse gennem af en intensiveret støtte, så de unge bliver selvforsørgende enten i uddannelse eller arbejde, kommer ud af misbrug og får egen bolig. På baggrund af undersøgelserne er parterne enige om, at de seks eksisterende pladser på Borgergade flytter til Tulipanvej, hvor der i alt etableres 12 pladser og to herbergspladser. Da et nyt forsorgshjem først er etableret i 2020 tilføres et engangsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2019 til nattevagtsfunktionen på Borgergade. Til etablering af forsorgshjemmet gives en anlægsbevilling på 6,3 mio. kr. på bevilling 53 Socialområdet. Til drift tilføres bevilling 53 Socialområdet særmidler på 2,1 mio. kr. i 2020 og på 1,1 mio. kr. i 2021, derefter ventes pladserne at være selvfinansierende. Udgifter til drift/leje af bygningen kan afholdes inden for socialudvalgets bevilling, idet tilbud på Borgergade ophører. Når tilbuddet er i drift forventes udgifterne til forsørgelse at falde med 1,6 mio. kr.

Analyse af handicap- og psykiatriområderne

Parterne ønsker at få afdækket handle- og omstillingsmulighederne på handicap- og psykiatriområderne. Parterne ønsker derfor en analyse af områderne, som skal fremlægges for byrådet senest i foråret 2019. Analysen skal dels give et overblik over udviklingen på handicap- og psykiatriområderne, og hvordan udviklingen vil blive de kommende år (tilbuddenes karakter, antal brugere og økonomi). Dels skal analysen vise, på hvilke felter på psykiatri- og handicapområderne det vil være muligt at foretage omstillinger til mere rationelle driftsformer, og på hvilke områder det vil være vanskeligt. I analysen skal indgå en konkret vurdering af handelsbalancen mellem Silkeborg Kommune og andre kommunale, regionale og private leverandører på psykiatri- og handicapområderne og mulige indsatser, der kan iværksættes for at forbedre handelsbalancen for Silkeborg Kommune.

Parterne har tillid til at der arbejdes med korrigerende handlinger inden for bevilling 53 Socialområdet med henblik på at der i løbet af overslagsårene 2020-2022 opnås budgetbalance. Med henblik på at understøtte socialudvalgets arbejde tilføres bevilling 53 Socialområdet et permanent løft på 4 mio. kr., idet parterne anerkender, at området har oplevet en stigende efterspørgsel.

Herudover vil parterne, når de iværksatte korrigerende handlinger er besluttet og iværksat ved udgangen af 2018, se positivt på en ansøgning om, at en del af årets merforbrug på bevilling 54 Handicap – voksne, ikke overføres til 2019.

Erhvervs- og beskæftigelsesområdet

Investeringsprojekter på beskæftigelsesområdet

Byrådet og Arbejdsmarkedsudvalget har igangsat mange initiativer på beskæftigelsesområdet, som løbende følges. Parterne tilkendegiver, at de fortsat ser

positivt på investeringsprojekter, som giver balance inden for fire år og overskud fra det femte år. Byrådet og Arbejdsmarkedsudvalget vil løbende behandle gode ideer og projekter, som kan sikre borgere beskæftigelse eller uddannelse.

Indsats for at få flere unge i job og uddannelse

Parterne ønsker, at fastholde og udbygge indsatsen for at få flere unge i job og uddannelse med afsæt i den ungestrategi, som Arbejdsmarkedsudvalget har udarbejdet, og de oplæg, som Ungestrategiudvalget arbejder med. Når Ungestrategiudvalget kommer med oplæg, vil parterne se positivt på mulige indsatser, og der afsættes i 2019 150.000 kr., til støtte til implementering af indsatserne, på bevilling 16 Tværgående aktiviteter.

Styrkelse af handelslivet

I den stærke konkurrence fra den stigende internethandel og andre handelsbyer ønsker parterne at sikre, at Silkeborg by er en af de handelsbyer, der overlever i fremtiden. Silkeborg skal fortsat være en by med liv, handel og oplevelser. For at styrke handelslivet disponeres 0,5 mio. kr. af de allerede afsatte midler til erhvervsfremme fra 2019 og frem til og med 2021 til et årligt tilskud til at understøtte handelSilkeborgs nye strategi.

Almene boliger

Parterne er enige om at øge antallet af kvoter til almene boliger (indskud i landsbyggefonden), i forbindelse med arbejdet med budget 2020, med op til 25 almene boliger i 2020 og i 2021. Parterne er enige om at forøgelsen skal ses i sammenhæng med kommuneplanen og understøtte implementeringen heraf.

Kommunens indkøbsaftaler

Parterne er enige om, at Økonomi- og Erhvervsudvalget fremlægger et forslag til en revideret indkøbspolitik, hvor den enkelte institution får mulighed for at vælge selv at stå for indkøb.

Kultur og borgerservice

Silkeborg Svømmecenter og grunden ved Svømmecenter Nordvest

Søholt Idrætspark er i 2017 blevet styrket med Danmarks mest moderne stadion JYSK park. Området rummer desuden Silkeborg Atletikstadion, Silkeborg-Voel og BSV elitehåndbolds hjemmebane Jysk Arena, mange boldbaner og andre idrætsanlæg. For yderligere at styrke Søholt Idrætspark er parterne enige om, at der bygges et nyt Silkeborg Svømmecenter til erstatning for Svømmecenter Nordvest. Der er øremærket et beløb på op til 50 mio. kr. af den ikke disponerede kassebeholdning til et nyt svømmecenter. Lokalplanarbejdet sættes i gang i 2018. Parterne er ligeledes enige om, at et salg af grunden ved Svømmecenter Nordvest til boligformål skal indgå i finansieringen af Silkeborg Svømmecenter. Der udarbejdes en plan for udnyttelsen af området, som fremlægges for Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Udstillingssted for billedkunstens vækstlag

Siden lukningen af Kulturspinderiet har Silkeborg manglet et udstillingssted for billedkunstens vækstlag. På baggrund af Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgets analyse af mulighederne for at etablere et nyt udstillingssted og arbejdende værksteder for amatørkunstnere er parterne enige om, at der skal arbejdes videre med muligheden for at bruge Remisebygningen (værksted og kolonne/personalebygning) på Jernbanevej øst for Sydbyhallen. Mulighederne for at eje eller leje bygningerne samt udgifterne til etablering af egnet udstillingslokale, grafisk og keramisk værksted og evt. atelier skal undersøges, og mulighederne skal forelægges til Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning. Der afsættes fra 2019 og fremefter 0,7 mio. kr. på bevilling 34 Kultur og Fritid til løbende drift og husleje samt gives en anlægsbevilling på 5 mio. kr. på bevilling 34 Kultur og Fritid til renovering og indretning.

Styrkelse af kulturlivet og kunst i byrummet

Kulturlivet i Silkeborg Kommune sprudler, og parterne er derfor enige om at hæve de frie kulturelle midler permanent med 300.000 kr. på bevilling 34 Kultur og Fritid fra 2019 og fremefter. I 2019 reserveres beløbet til kunst i byrummet, som prioriteres i Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget.

Bevaring af kunstneren Per Kirkebys arv

Kort før sin død i maj 2018 donerede kunstneren Per Kirkeby sit private arkiv til Museum Jorn, der rummer Danmarks største kunstsamling næst efter Statens Museum for Kunst. Museum Jorn danner derfor i dag rammen om to af Danmarks mest betydningsfulde, internationale kunstnere i det 20. og 21. århundrede. Per Kirkeby Arkivet består af titusindvis af arkivalier, bl.a. fotografier, notesbøger, skitser, korrespondance, dagbøger, publikationer af og om Kirkeby, filmmateriale og manuskripter, avisudklip, plakater, gipsmodeller, trykstokke, bogomslag, personlige genstande, arbejdsredskaber og rejseinventar. For at understøtte den enorme registrerings- og bevaringsopgave, som arven giver Museum Jorn, afsættes 0,5 mio. kr. i 2019 på bevilling 16 Tværgående Aktiviteter.

Styrket elitesatsning

Silkeborg Kommune har de senere år haft stor succes med at satse på elitearbejde målrettet de mange talenter indenfor løb, kajak, roning, motorsport, cykling m.fl. Flere skoler har i dag eliteklasser, der giver udøverne mulighed for at dyrke deres sport, og EliteSilkeborg understøtter arbejdet med talentudvikling og elitearbejde. Idrætsklubberne indenfor de "ikke professionelle sportsgrene" er udfordrede, når en udøver udtages til enten VM, EM eller et World Cup. For at styrke talentarbejdet og udvikling af rollemodeller afsættes 150.000 kr., der kan søges af unge under 25 år til rejser og ophold, når de er udtaget til VM, EM og World Cup. Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget fastsætter de nærmere rammer for udmøntningen. Beløbet afsættes på bevilling 34 Kultur og Fritid. Ubrugte midler i de enkelte år tilbageføres til kassebeholdningen.

Klimaindsatser

Klimatilpasning ved Gudenåen

Klimaændringer forårsager i stigende grad oversvømmelser hos lodsejerne langs Gudenåen. Som en del af en klimatilpasning afsætter parterne en pulje, hvor lodsejere efter ansøgning kan få tilskud til at plante nye træer langs åen som et virkemiddel for at tilbageholde noget af det vand, som løber til Gudenåen. Klima- og Miljøudvalget fastlægger de nærmere bestemmelser, herunder information, muligheder og vilkår for tilskud. Der afsættes 0,2 mio. kr. om året på bevilling 81 Natur og Miljø fra 2019 og frem til og med 2021.

Silkeborg Kommune skal være CO2-neutral

Parterne er enige om, at virksomheden Silkeborg Kommune skal være CO2 neutral i 2025. Der afsættes i årene 2019-25 0,5 mio. kr. på bevilling 14 Centralfunktioner til indsatsen, der koordineres af Teknik- og Miljøafdeling på vegne af Klima- og Miljøudvalget. Der ud over bidrager Silkeborg Forsyning med én medarbejder til et fælles projektsekretariat.

El-standere til opladning af elbiler

For at bidrage til den grønne omstilling af samfundet er parterne enige om, at Silkeborg Kommune i fremtiden i forbindelse med nyetablering og renovering af kommunale parkeringspladser vil etablere el-standere til opladning af elbiler. Det vil ske indenfor de eksisterende driftsbudgetter.

Trafiksikkerhed, veje og stier

Bedre trafiksikkerhed på Viborgvej

Åbningen af SilkeborgMotorvejen har betydet væsentligt mere trafik på Viborgvej. I myldretiden glider trafikken med de tilladte hastigheder, men det er problematisk for trafikanter at krydse eller komme ud på Viborgvej. For at øge trafiksikkerheden og mulighederne for at komme over eller ud på Viborgvej skal der etableres intelligent trafikregulering ved Kjellerup og Vinderslev. Der gives en anlægsbevilling på 4,0 mio. kr. på bevilling 25 Veje.

Tryk skolevej mellem Grauballe og Silkeborg

For at skabe en mere tryk skolevej mellem Grauballe og Silkeborg etableres som et forsøg en ny afmærkning mod kørebanen i 2019. Forsøget evalueres i sommeren 2019. Forsøget finansieres inden for det eksisterende budget på bevilling 25 Veje.

Flere skal cykle

Parterne ønsker at fremme, at flere vælger cyklen til transport. Der afsættes i 2019 0,5 mio. kr. på bevilling 14 Centralfunktioner, Teknik- og Miljøafdelingen, til at flette cykelstier sammen og skabe gode cykelforbindelser samt til en cykelkampagne.

2 times gratis parkering skal undersøges

Parterne er enige om at undersøge mulighederne for at tilbyde 2 timers gratis parkering på de kommunale parkeringspladser i Silkeborg midtby fra 2019. Der afsættes en pulje på 5,0 mio. kr. fra 2019 og fremefter på bevilling 16 Tværgående aktiviteter, til merudgifter/mindre indtægter i forbindelse hermed. Konsekvensen for modregningen i statstilskuddet, fra 2020 og fremefter, beregnes ved budgetlægningen for 2020.

Renovering af Trækstien

For at styrke Silkeborg som Danmarks Outdoor Hovedstad og sikre borgerne en god adgang til naturen renoveres Trækstien på den resterende del af strækningen fra Silkeborg til Kongensbro i samarbejde med Naturstyrelsen. Hertil anvendes i 2018/2019 2,9 mio. kr. fra vækstpuljen og 2 mio. kr. fra puljen til medfinansiering af lokalt initierede projekter. Anlægsbevillingen gives til bevilling 25 Veje.

Anlægsbudgettet

Anlægsbudgettet i 2018 og/eller 2019 er tilrettet i forhold til denne aftale.

Parterne er enige om at anlægsbudgettet (ordinært anlægsbudget) senest ved budgetlægningen forud for 2021 og 2022 reduceres til et niveau tættere på 250 mio. kr., eksklusivt særprojekter. I anlægsbudgettet indarbejdes derfor en reduktionspulje til senere udmøntning, på 50 mio.kr., i henholdsvis 2021 og 2022, på bevilling 16 Tværgående Aktiviteter.

Aftalens finansiering

Alle beløb er nedenfor afrundede til halve mio. kr. (ved indregning i budgettet anvendes de præcise tal)

Parterne er enige om at Silkeborg Kommune overgår fra det statsgaranterede udskrivningsgrundlag til selvbudgettering. Fornyet beregning af indtægterne giver et forventet øget nettoprovenu i 2019 på 39 mio.kr. Bruttonoprovenu er på 46,5 mio.kr. idet der ved selvbudgetteringen forventes en negativ efterregulering på 7,5 mio.kr. Efterreguleringen budgetteres i overslagsår 2022 og i 2019 afsættes 7,5 mio.kr. på bevilling 16 Tværgående aktiviteter til imødegåelse af merudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsudgifterne.

Opnåelse af budgetbalance i 2019

De budgetterede øgede indtægter ved selvbudgettering medgår til at få budgetbalance og til at finansiere de aktiviteter, der indgår i budgetaftalen. Udover det øgede provenu reduceres overførselsudgifterne med 5 mio.kr. og der overføres 10 mio.kr. fra 2018, bevilling 16 Tværgående Aktiviteter, til 2019.

Bevilling til krydset på Viborgvej gives i 2018 inden for rammerne af bevilling 16 Tværgående Aktiviteter. De resterende to anlægsprojekter finansieres inden for rammerne af budget 2019 når låneoptag/ændret afdragsprofil øges med 10 mio.kr. mens afdragene på lån fastholdes i 2019.

Overslagsårene

Overslagsårene tilrettes med konsekvenserne af tilrettet grundlag for beregning af skatteindtægter og tilskud/udligning, ligesom budgetaftalens konsekvenser indregnes.

Tilkendegivelser

Parterne er enige om, at Silkeborg Kommune skal yde sit bidrag til, at KL kan overholde økonomiaftalen med regeringen. Parterne er derfor enige om at foretage flytninger af budget, så KL kan overholde økonomiaftalen med regeringen.

Parterne er enige om, at der er afsat et stramt budget til at afholde overførselsudgifter. Derfor vil parterne følge området tæt i 2019 og er indstillede på, at der kan blive behov for at finansiere et eventuelt merforbrug af kassen.

Parterne er enige om at stemme for de tekniske ændringsforslag og egne ændringsforslag, samt stemme imod alle andre ændringsforslag.

Partier og enkeltmedlemmer kan være uenige i prioriteringen af de enkelte anlægsprojekter, men parterne konstaterer, at der er flertal både for det samlede anlægsbudget og for de enkelte anlægsprojekter.

Silkeborg, den ____september 2018

Venstre

Socialdemokraterne

Socialistisk Folkeparti

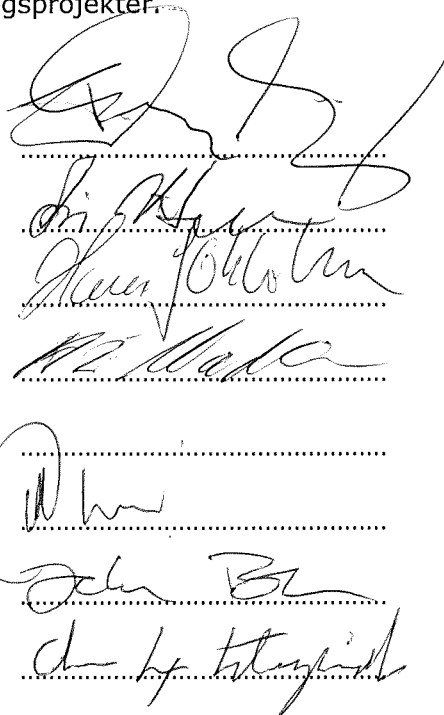
Dansk Folkeparti

Enhedslisten

Det Konservative Folkeparti

Radikale Venstre

Alternativet

Handwritten signatures of representatives from various political parties, each written over a dotted line.